خراسان‌شمالی

خدمات رایگان دندانپزشکی به مددجویان

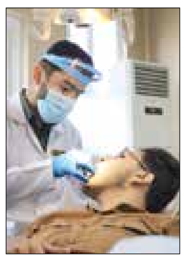

مدیرکل کمیته امداد امام خمینی (ره) خراسان‌شمالی از پایان اردوی جهادی دندانپزشکی قرارگاه جهادی امام علی (ع) در شهرستان بجنورد خبر داد و گفت: در این اردوی جهادی، ۷۲ نفر از پزشکان، دستیاران، پرستاران و کادر درمان حضور داشتند و در مجموع ۱۵۹۳ خدمت متنوع دندانپزشکی به مددجویان ارائه شد. مجید الهی‌راد با اشاره خدمات ارائه‌شده، توضیح داد: این خدمات شامل ۸۶۵ مورد ترمیم دندان، ۵۷۴ مورد کشیدن دندان، ۹۳ مورد عصب‌کشی، ۳۶ مورد جرم‌گیری و سایر خدمات تخصصی دندانپزشکی بوده است.

آذربایجان‌غربی

بهره‌مندی عشایر خوی از آب شرب پایدار

فرماندار شهرستان خوی با اشاره به پروژه آبرسانی قشلاق عشایری «گوگرد علیا»، گفت: در قالب این طرح، یک مخزن ۳۰۰ مترمکعبی احداث و ۸۰۰ متر خط انتقال اجرا شده که آب شرب ۴۵۷ خانوار عشایری را تأمین می‌کند. غلامحسین آزاد افزود: در پروژه آبرسانی «حبش علیا» نیز یک مخزن ۲۰۰ مترمکعبی و چهار کیلومتر خط انتقال ساخته شده و به این ترتیب ۳۵۷ خانوار از نعمت آب شرب پایدار بهره‌مند شده‌اند.

تالاب‌ها پشتوانه پنهان کشاورزی

۴۰ درصد تالاب‌های کشور در پاییز و زمستان افزایش سطح آب را تجربه کردند اما فقط تعدادی از آنها به شرایط پایدار نزدیک شدند

سیداحمد هاشمی اشکا
گروه ایران

بارش‌های پاییز و زمستان ۱۴۰۴ برای بسیاری از تالاب‌های ایران نه به‌معنای «احیا» بلکه نشانه‌ای از «بقا» بود؛ بقایی شکننده که بار دیگر اهمیت مدیریت منابع آب و تعیین تکلیف حقابه‌های زیست‌محیطی را به صدر دستور کار سیاستگذاران آورد. اگرچه سال آبی ۱۴۰۴_۱۴۰۳ در مجموع یکی از خشک‌ترین دوره‌های دو دهه اخیر به‌شمار می‌رود اما نفوذ سامانه‌های بارشی در نیمه غربی، شمالی و جنوب‌غربی کشور موجب آبگیری نسبی تعدادی از تالاب‌های مهم شد؛ تالاب‌هایی که در تابستان امسال نام‌شان در فهرست قربانیان خشکسالی قرار داشت.

تالاب انزلی در گیلان دوباره آب گرفت، شادگان در خوزستان از مرز بحران مطلق فاصله گرفت، میقان اراک بار دیگر میزبان پرندگان مهاجر شد و بخش‌هایی از هورالعظیم جان تازه‌ای یافت. حتی دریاچه ارومیه نیز افزایش هرچند محدود تراز آب را تجربه کرد. با این حال کارشناسان و مسئولان محیط زیست هشدار می‌دهند این بهبودها موقتی است. زیرا بدون تثبیت ورودی آب، اصلاح الگوی مصرف کشاورزی و مدیریت سدها، تالاب‌ها دوباره با کوچک‌ترین نوسان اقلیمی به کانون گرد و غبار و تهدید معیشت محلی بدل خواهند شد.

* * *

با این‌که نیمه اول فصل پاییز خشک و بدون باران سپری شد اما کم‌کم ابرها به داد زمین رسیدند و طی ۴۰ روز اخیر بارش‌های خوبی در تمام نقاط ایران صورت گرفت. براساس گزارش‌های وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست، در سال آبی ۱۴۰۴_۱۴۰۳ میانگین بارش کشور حدود ۲۰ درصد کمتر از میانگین بلندمدت بوده است. با این حال توزیع مکانی بارش‌ها نامتوازن بود به‌گونه‌ای که استان‌های شمالی، غربی و جنوب‌غربی شرایط بهتری نسبت به فلات مرکزی و شرق کشور داشتند. همین بارش‌های نامتوازن موجب شد بخشی از تالاب‌های بزرگ کشور به‌طور نسبی آبگیری شوند.

طبق آمارهای رسمی حدود ۴۰ درصد تالاب‌های کشور در پاییز و زمستان ۱۴۰۴ افزایش سطح آب را تجربه کردند اما تنها درصد کمی از آنها به شرایط پایدار نزدیک شدند و هنوز اغلب تالاب‌ها همچنان وابسته به رهاسازی‌های مقطعی سدها یا بارندگی‌های فصلی هستند.

احیای نسبی تالاب انزلی

گیلان را باید یکی از مهم‌ترین استان‌های کشور در تعداد تالاب‌ها بدانیم که پس از بارش‌های پاییزه وضعیت بهتری را تجربه کرد. تالاب بین‌المللی انزلی با وسعتی در حدود ۲۰ هزار هکتار، مجددا بخش عمده‌ای از پهنه آبی خود را باز یافت. افزایش دبی رودخانه‌های ورودی به تالاب_ به‌ویژه زرجوب و گوهررود_ عامل اصلی این آبگیری بود.

در همین راستا مدیر کل حفاظت محیط زیست گیلان می‌گوید افزایش سطح آب تالاب انزلی یک فرصت مهم است اما اگر ورود فاضلاب‌های شهری و رسوب‌گذاری کنترل نشود، این تالاب دوباره با تهدید جدی روبه‌رو خواهد شد. فرهاد حسینی طایفه تأکید می‌کند: «تالاب انزلی نقشی کلیدی در معیشت صیادان، تعدیل رطوبت منطقه و زیست پرندگان مهاجر دارد و خشک شدن آن مستقیما امنیت زیستی غرب گیلان را تهدید می‌کند.»

حیات دوباره شادگان و هورالعظیم

تالاب‌های خوزستان آن‌قدر نقش استراتژیک دارند که جایگاه‌شان فراتر از یک اکوسیستم ترسیم شده. تالاب شادگان با بیش از ۴۰۰ هزار هکتار وسعت، پس از بارندگی‌ها و ورود محدود آب از رودخانه جراحی، بخشی از پهنه‌های خشک شده خود را باز یافت. این تالاب نقش حیاتی در کشاورزی نخلستان‌ها، دامداری محلی و کنترل ریزگردها دارد.

در کنار شادگان، هورالعظیم نیز بار دیگر آب را لمس کرد؛ هرچند بخش‌هایی از آن همچنان خشک است اما کارشناسان تأکید می‌کنند بدون تأمین حقابه پایدار از کرخه، در برابر گرم‌ترین ماه‌های سال تاب نخواهد آورد.

در مورد هورالعظیم همین بس که بدانیم یکی از بزرگ‌ترین تالاب‌های ایران و منطقه، در جنوب غربی کشور و در مرز با عراق است. این تالاب با وسعتی حدود ۳۶۰ هزار هکتار، یکی از زیست‌بوم‌های مهم برای پرندگان مهاجر، آبزیان و گونه‌های بومی است و نقش حیاتی در تنظیم اکوسیستم منطقه‌ای ایفا می‌کند.

هورالعظیم همچنین به‌عنوان سپر طبیعی در برابر پدیده‌های زیانباری نظیر گردوغبار شناخته می‌شود و منبع معیشتی برای جوامع محلی به‌شمار می‌رود. با این حال، این زیست‌بوم ارزشمند در سال‌های اخیر با چالش‌های جدی مواجه شده که آن را در معرض خطر نابودی قرارداده است.

مدیر کل محیط زیست خوزستان با بیان این‌که توسعه میادین نفتی در هورالعظیم را می‌توان اصلی‌ترین تهدید آن برشمرد، می‌گوید: «این فعالیت‌ها عامل کاهش کیفیت آب و آلودگی ناشی از نشت نفت و مواد شیمیایی به منابع آبی است و علاوه بر تأثیرات مستقیم بر تنوع زیستی تالاب، سلامت جوامع محلی را نیز به‌خطر می‌اندازد.»

محمدجواد اشرفی با تأکید بر این‌که خشکاندن بخش‌هایی از تالاب برای ایجاد زیرساخت‌های نفتی باعث کاهش سطح آبی تالاب و از دست رفتن زیستگاه گونه‌های وابسته به آن شده، تصریح می‌کند: «احیای تالاب‌ها بدون اصلاح مدیریت منابع آب در بالادست امکان‌پذیر نیست و رهاسازی‌های مقطعی آب نمی‌تواند کافی و ناجی آنها باشد.»

بازگشت پرندگان به میقان

تالاب میقان اراک یکی از نمونه‌های روشن تأثیر بارش‌های پاییز ۱۴۰۴ است. این تالاب شور، پس از بارندگی‌ها باردیگر میزبان فلامینگوها و پرندگان مهاجر شد. میقان علاوه‌بر ارزش زیست‌محیطی، نقش مهمی در کاهش کانون‌های گردوغبار شهر اراک دارد. براساس گزارش اداره محیط زیست استان مرکزی، افزایش سطح آب حتی در حد محدود باعث کاهش قابل توجه ذرات معلق در هوای اطراف تالاب شده است؛ موضوعی که اهمیت تالاب‌ها را در سلامت شهرها برجسته می‌کند اما شاید مهم‌ترین تالاب و عظیم‌ترین آنها در ایران، دریاچه ارومیه باشد؛ اکوسیستمی که به نماد بحران تالاب‌های ایران تبدیل شده و حالا پس از بارش‌های زمستانی، افزایش تراز محدودی در آن گزارش و ثبت گشته است. اگرچه این افزایش چند سانتیمتر بیشتر نبود اما مانع از پیشروی کامل پهنه‌های نمکی شده است.

کارشناسان یادآوری می‌کنند این دریاچه برای بازگشت به شرایط اکولوژیک پایدار، نیازمند بیش از ۳ میلیارد متر مکعب آب در سال است؛ رقمی که بدون کاهش مصرف کشاورزی در حوضه آبریز دست‌نیافتنی به‌نظر می‌رسد.

برش

رابطه دوطرفه تالاب‌ها و کشاورزی

بسیاری از تالاب‌های ایران مستقیما بر کشاورزی پیرامونی خود اثر می‌گذارند. شادگان، هامون و گاوخونی نمونه‌هایی هستند که یا منبع رطوبت اراضی کشاورزی‌اند یا در کنترل گردوغبار نقش دارند. خشک شدن تالاب‌ها به‌معنای کاهش بهره‌وری، مهاجرت روستاییان و افزایش تنش‌های اجتماعی است.

بر همین اساس، کارشناسان معتقدند بارش‌های اخیر کافی نبوده است. دکتر حسین اردکانی استاد پیشکسوت هواشناسی می‌گوید: «حتی اگر بارش‌ها به نرمال هم برسد، تا زمانی که تالاب‌ها حقابه زیست‌محیطی نداشته باشند، بحران باقی می‌ماند. تالاب‌ها بخشی از چرخه بارش هستند.»

محمد درویش، کارشناس محیط زیست هم تأکید می‌کند: «هر سال از بارش‌ها خوشحال می‌شویم اما به‌سرعت آن را در کشاورزی ناپایدار مصرف می‌کنیم. این یعنی بازتولید بحران.» وی در رابطه با نحوه زنده نگهداشتن تالاب‌ها بعد از بارش‌ها توضیح می‌دهد: «تثبیت حقابه زیست‌محیطی در قوانین اجرایی، کاهش برداشت بی‌رویه آب کشاورزی، اصلاح الگوی کشت در حوضه‌های آبریز، مدیریت علمی سدها به‌نفع تالاب‌ها و جلوگیری از ورود فاضلاب و آلاینده‌ها به تالاب از مهم‌ترین اقدامات است که سال‌هاست در مورد آنها صحبت می‌شود اما هیچ‌کس احساس مسئولیت نمی‌کند و در مقابل کم‌کاری‌ها هم توضیحاتی ارائه نمی‌شود.»

باروی دیلمی، هویت شهری اصفهان

محمدرضا افشاری
گروه ایران

باروی دیلمی اصفهان، با ریشه‌های تاریخی در دوران دیلمیان، به‌عنوان یکی از معدود شواهد برجسته این سلسله در گستره فلات ایران، جایگاهی کلیدی در بازشناسی هویت شهری اصفهان پیدا کرده است. این مجموعه دفاعی ـ شهری که در میانه صحنه تاریخی قرون میانی به‌تدریج شکل گرفت، نه‌فقط به‌عنوان سازه‌ای امنیتی بلکه به‌عنوان عنصری ساختاری در شکل‌دهی به بافت شهری، محور ارتباطی میان محله‌های درون شهر و مرکز سیاسی ـ فرهنگی آن شد. با وجود آسیب‌پذیری‌های زمانه و تغییرات تاریخی، بقایای بارو تا امروز نشان می‌دهد چگونه اصفهان از منظر جانمایی شهری، شبکه راه‌ها و مرکزیت اداری به‌سوی تثبیت جایگاه ملی و بین‌المللی در دوره‌های بعدی گام برداشت. در آستانه ثبت ملی، این اثر نه فقط از منظر تاریخی بلکه از منظر حقوقی، پژوهشی و گردشگری فرهنگی جایگاه برجسته‌ای پیدا می‌کند و پیوندی آشکار میان گذشته سیاسی_فرهنگی و چشم‌انداز توسعه پایدار شهری ارائه می‌دهد.

* * *

باروی دیلمی اصفهان در بستر تاریخی این شهر از دوران نخستین شکل‌گیری شهر تا دوران سلطنتی حاکمان محلی و مرکزی، نمودهای قابل‌توجهی را به نمایش می‌گذارد. این بارو با موقعیت استراتژیک در حصار میدان‌ها و گذرگاه‌های اصلی شهر، یکی از عناصر کلیدی در شکل‌دهی به بافت شهری اصفهان بود. بقایای موجود در محوطه‌های یادمان و تحلیل راه‌های ارتباطی، نشان می‌دهد که این سازه تنها یک دیوار دفاعی نبوده بلکه بافت، پویای شهری را به هم می‌پیوندد تا امنیت، زندگی روزمره و فعالیت‌های اداری و دولتی را تضمین کند. مطالعات حاکی از آن است که باروی دیلمی اصفهان در دوره حکومت رکن‌الدوله دیلمی گسترش و کاربری‌های متفاوتی پیدا کرد؛ ازجمله جلوگیری از دست‌اندازی‌های رو به شهر و حفاظت از مسیرهای تجاری که از فلات ایران به مرکز حکومت هامنتهی می‌شد. در ارتباط با دوره چهارم هجری و دوران دیلمیان، برخی منابع به‌وجود ارتباطات دیلمیان با این شهر اشاره می‌کنند و آشکار می‌شود که این بارو با ایجاد یک فضای محدود و منظم، به شکل‌دهی سیاست‌های محلی و پشتیبانی از پست‌های حکومتی و مراکز اداری کمک می‌کرد.

ثبت و حفظ میراث

پیوند دیرینه باروی مذکور با ساختار درونی شهر، به‌ویژه در نقش آن به‌عنوان محور امنیت و شبکه ارتباطی، باعث شد اصفهان به‌تدریج به مرکز سیاسی ـ فرهنگی منطقه بدل شود. با وجود فراز و فرودهای تاریخی و تغییرات گسترده در نقشه شهر، بقایای بخش‌هایی از بارو همچنان نشانه‌هایی از سازه‌ای با پلان نیم‌دایره‌ای یا مستطیلی‌اش را نشان می‌دهد که در کنار حصارهای جانبی، می‌توان وجود راهروهای دفاعی و ورودی‌های اصلی را در نگاه پژوهشگران تداعی کرد. این ویژگی‌ها به همراه پیوستگی با بافت مسکونی، به توسعه شهرنشینی و سازمان‌یافتگی فضایی اصفهان کمک کرده و از منظر مطالعات شهری، نمونه‌ای بارز از تعامل بین معماری دفاعی و توسعه مدنی محسوب می‌شود.

در گفت‌وگوی جام‌جم با کارشناسان میراث فرهنگی، نقش این ثبت ملی به‌عنوان ابزار حقوقی ـ اداری برای حفاظت از بافت‌های باستانی و علم تاریخ پررنگ می‌شود. مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اصفهان می‌گوید که ثبت ملی، علاوه بر حفاظت از اثر در برابر خطرات طبیعی و انسانی، امکان دسترسی گسترده‌تر پژوهشگران و فراهم شدن فرصت‌های مطالعاتی و آموزشی را فراهم می‌کند.

امیر کرم‌زاده با اشاره به نیازهای مستندات تاریخی، فنی و نقشه‌های کارگاهی، نقش این فرآیند را در حفظ منابع و ارائه داده‌های دقیق برای تحلیل‌های آینده تشریح می‌کند. این اظهارات نشان می‌دهد که فرآیند ثبت ملی نه فقط یک گام قانونی است، بلکه نقطه‌عطفی در به‌روزرسانی دانش تاریخی و بهبود زیرساخت‌های پژوهشی کشور محسوب می‌شود. با نگاهی به آینده، ثبت ملی باروی دیلمی اصفهان می‌تواند به شکل‌دهی مسیرهای پژوهشی و گردشگری منجر شود. ایجاد پایگاه‌های داده‌ای منسجم، نقشه‌های دقیق از بقایا و مستندات تاریخی و همچنین توسعه پروژه‌های آموزشی ـ تطبیقی با مدارس و دانشگاه‌ها، می‌تواند دانشجو ـ پژوهشگر را به سمت منابع غیرپنهان تاریخ دیلمیان هدایت کند. از منظر حفاظت، این فرآیند امکان تدوین برنامه‌های مدیریتی بلندمدت را فراهم می‌کند تا بافت پیرامونی اثر نیز در فرآیند توسعه شهری درنظر گرفته شود. جمع‌بندی یافته‌های پژوهشی و تأملات کارشناسی در نهایت به یک گزارش ملی خواهد انجامید که می‌تواند به‌عنوان منبعی معتبر برای سیاستگذاران، پژوهشگران و برنامه‌ریزان شهری مطرح شود و با تقویت حس تعلق به تاریخ و میراث، به ارتقای کیفی گردشگری فرهنگی و مشارکت مردمی در حفاظت از این دارایی تاریخی کمک کند.

جام جم آنلاین
جدیدترین اخبار ایران و جهان در جام جم آنلاین
ورزشی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و حوادث
instagram.com/jamejam.news
http://rubika.ir/JamejamDaily
https://t.me/JamejamDaily
http://twitter.com/jamejamCPI
jamejamdaily.ir jamejamonline.ir

حل سودوکو ۵۰۵۹

۵	۷	۲	۱	۶	۹	۸	۳	۴				۷	۱	۶	۹	۸	۲	۳	۴	۵
۱	۶	۴	۸	۳	۵	۹	۷	۲				۴	۵	۲	۱	۷	۳	۸	۶	۹
۳	۸	۹	۲	۴	۷	۶	۱	۵				۹	۸	۳	۴	۵	۶	۱	۷	۲
۸	۳	۵	۷	۲	۱	۴	۹	۶				۶	۷	۹	۵	۴	۸	۲	۱	۳
۲	۴	۷	۶	۹	۳	۱	۵	۸				۵	۲	۱	۷	۳	۹	۶	۸	۴
۶	۹	۱	۵	۸	۴	۳	۲	۷				۳	۴	۸	۶	۲	۱	۵	۹	۷
۴	۲	۳	۹	۷	۶	۵	۸	۱	۹	۳	۷	۲	۶	۴	۸	۹	۵	۷	۳	۱
۹	۱	۸	۴	۵	۲	۷	۶	۳	۲	۸	۴	۱	۹	۵	۳	۶	۷	۴	۲	۸
۷	۵	۶	۳	۱	۸	۲	۴	۹	۶	۱	۵	۸	۳	۷	۲	۱	۴	۹	۵	۶
						۱	۵	۴	۸	۷	۳	۹	۲	۶						
						۳	۹	۷	۱	۲	۶	۴	۵	۸						
						۶	۲	۸	۴	۵	۹	۷	۱	۳						
۹	۳	۷	۸	۵	۶	۴	۱	۲	۵	۶	۸	۳	۷	۹	۴	۱	۲	۶	۵	۸
۴	۶	۱	۹	۲	۳	۸	۷	۵	۳	۹	۱	۶	۴	۲	۹	۵	۸	۳	۷	۱
۲	۵	۸	۷	۴	۱	۹	۳	۶	۷	۴	۲	۵	۸	۱	۶	۳	۷	۹	۲	۴
۸	۲	۳	۱	۹	۴	۵	۶	۷				۸	۳	۷	۵	۹	۶	۱	۴	۲
۱	۴	۹	۶	۷	۵	۲	۸	۳				۱	۵	۴	۲	۸	۳	۷	۶	۹
۵	۷	۶	۲	۳	۸	۱	۹	۴				۹	۲	۶	۱	۷	۴	۸	۳	۵
۷	۹	۴	۳	۱	۲	۶	۵	۸				۴	۶	۳	۸	۲	۹	۵	۱	۷
۳	۸	۲	۵	۶	۹	۷	۴	۱				۲	۹	۵	۷	۶	۱	۴	۸	۳
۶	۱	۵	۴	۸	۷	۳	۲	۹				۷	۱	۸	۳	۴	۵	۲	۹	۶

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۵۰۶۰

۴				۱				۵				۶				۵				۴
	۶			۵			۷						۷			۲			۱	
			۶		۴										۴		۹			
		۳				۸								۸				۲		
۸	۱			۲			۳	۹				۲	۱			۹			۳	۸
		۷				۶								۵				۴		
			۱		۳					۲					۵		۷			
	۴			۷						۱						۱			۵	
۵				۸					۷		۴					۳				۷
								۵				۲								
						۹	۱			۳			۶	۸						
								۸				۹								
۷				۵					۲		۹					۴				۳
	۵			۴						۶						۲			۸	
			۶		۷					۷					۸		۱			
		۲				۳								۱				۹		
۴	۹			۶			۱	۲				۷	۸			۶			۱	۵
		۶				۹								۶				۴		
			۹		۱										۲		۶			
	۴			۳			۸						۳			۹			۶	
۸				۲				۶				۲				۱				۴